

AGHAGH UNIVERSITY OF SCIENCE
AND TECHNOLOGY

Nazwa modułu zajęć:	Socjologia rodziny				
Rok akademicki:	2019/2020	Kod:	HKLT-2-111-KW-s	Punkty ECTS:	2
Wydział:	Humanistyczny				
Kierunek:	Kulturoznawstwo	Specjalność:	Komunikacja wizualna i projektowanie graficzne		
Poziom studiów:	Studia II stopnia	Forma studiów:	Stacjonarne		
Język wykładowy:	Polski	Profil:	Ogólnoakademicki (A)	Semestr:	1
Strona www:	—				
Prowadzący moduł:	dr Kaprańska Łucja (lkapral@agh.edu.pl)				

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla modułu zajęć

Dzięki kursowi student/studentka potrafi zrozumieć przeobrażenia w sferze małżeństwa i rodziny, ale i diagnozować jej stan i kondycję.

Opis efektów uczenia się dla modułu zajęć

Kod MEU	Student, który zaliczył moduł zajęć zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Powiązania z KEU	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w ramach poszczególnych form zajęć i dla całego modułu zajęć
Wiedza: zna i rozumie			
M_W001	Zna podstawowe paradygmaty analizy w naukach społecznych i humanistycznych i potrafi zastosować je do analizy rodziny.	KLT2A_W11	Kolokwium
M_W002	Zna relacje zachodzące między procesami, strukturami i instytucjami społecznymi oraz między ich elementami we współczesnym społeczeństwie i potrafi odnieść tę wiedzę do rodziny.	KLT2A_W13	Kolokwium
Umiejętności: potrafi			
M_U001	Potrafi dokonać interpretacji tekstu z dziedziny nauk społecznych i humanistycznych i w oparciu o nią rozszerzać swą wiedzę na temat rodziny.	KLT2A_U03	Referat
Kompetencje społeczne: jest gotów do			

M_K001	Ma świadomość znaczenia analizy socjologicznej oraz refleksji humanistycznej dla rozumienia współczesnych procesów społecznych, politycznych, gospodarczych i kulturowych dot. rodziny.	KLT2A_K09	Prezentacja
--------	---	-----------	-------------

Liczba godzin zajęć w ramach poszczególnych form zajęć

Suma	Forma zajęć dydaktycznych										
	Wykład	Ćwiczenia audytoryjne	Ćwiczenia laboratoryjne	Ćwiczenia projektowe	Konwersatorium	Zajęcia seminaryjne	Zajęcia praktyczne	Zajęcia terenowe	Zajęcia warsztatowe	Prace kontrolne i przejściowe	Lektorat
30	30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Matryca kierunkowych efektów uczenia się w odniesieniu do form zajęć i sposobu zaliczenia, które pozwalają na ich uzyskanie

Kod MEU	Student, który zaliczył moduł zajęć zna i rozumie/potrafi/jest gotów do	Forma zajęć dydaktycznych										
		Wykład	Ćwiczenia audytoryjne	Ćwiczenia laboratoryjne	Ćwiczenia projektowe	Konwersatorium	Zajęcia seminaryjne	Zajęcia praktyczne	Zajęcia terenowe	Zajęcia warsztatowe	Prace kontrolne i przejściowe	Lektorat
Wiedza: zna i rozumie												
M_W001	Zna podstawowe paradygmaty analizy w naukach społecznych i humanistycznych i potrafi zastosować je do analizy rodziny.	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M_W002	Zna relacje zachodzące między procesami, strukturami i instytucjami społecznymi oraz między ich elementami we współczesnym społeczeństwie i potrafi odnieść tę wiedzę do rodziny.	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Umiejętności: potrafi												
M_U001	Potrafi dokonać interpretacji tekstu z dziedziny nauk społecznych i humanistycznych i w oparciu o nią rozszerzać swą wiedzę na temat rodziny.	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kompetencje społeczne: jest gotów do												

M_K001	Ma świadomość znaczenia analizy socjologicznej oraz refleksji humanistycznej dla rozumienia współczesnych procesów społecznych, politycznych, gospodarczych i kulturowych dot. rodziny.	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
--------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)

Forma aktywności studenta	Obciążenie studenta
Udział w zajęciach dydaktycznych/praktyka	30 godz
Samodzielne studiowanie tematyki zajęć	16 godz
Dodatkowe godziny kontaktowe	4 godz
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50 godz
Punkty ECTS za moduł	2 ECTS

Pozostałe informacje

Szczegółowe treści kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć (szczegółowy program wykładów i pozostałych zajęć)

Wykład

Rodzina - mikrostrukturalna analiza.

Celem wykładu jest analiza szczególnej małej grupy społecznej – rodziny. Wykład zwracać będzie uwagę na istotę, funkcje i przemiany rodziny tak współcześnie jak i w aspekcie historycznym. Przedstawiona zostanie rodzina jako podstawowy układ społeczny pomimo przemian stale obecny w kulturze europejskiej. Przemiany w rodzinie mające miejsce we współczesnym świecie zostaną poddane szczególnej analizie, z uwzględnieniem przełomu lat 60. i zjawisk późniejszych wpływających na kształt rodziny współczesnej. W trakcie wykładów zostaną poddane analizie alternatywne wzory życia rodzinnego, nowe koncepcje społecznych ról pełnionych w rodzinie, wpływ trendów globalnych na funkcjonowanie rodziny jak również relacje między ekonomią, polityką a życiem rodzinnym.

Dzięki kursowi student potrafi zrozumieć nie tylko przeobrażenia w sferze małżeństwa i rodziny, ale i diagnozować jej stan i kondycję. Zapozna się z nowymi koncepcjami rodziny

1. Rozważania wstępne: Małe grupy a struktura społecznego świata. Rodzina jako egzemplifikacja małej (grupy społecznej). Miejsce rodziny w historii myśli społecznej i socjologii.
2. Istota i funkcje rodziny. Specyfika rodziny europejskiej
- 3 – 4. Historia badań na rodziną, przegląd wybranych perspektyw badawczych w tym perspektywa feministyczna. Czego uczy nas gender?
- 5-6. Główne pojęcia i definicje związane z małżeństwem rodziną; dobór małżeński, pokrewieństwo, typologie rodzin,
7. Rodzina w działaniu: fazy życia rodzinnego (faza preparentalna parentela,

postparentalna, i ich cechy charakterystyczne)

8. Rodzina w działaniu: relacje międzypokoleniowe w rodzinie – seniorzy i pokolenie wnuków

9 -10 Kierunki przemian rodziny z uwzględnieniem rewolucji XIX wieku i lat 60; przemiany płciowych ról społecznych, nowe macierzyństwo, nowe ojcostwo

11. Przemiany c.d.: alternatywne formy życia rodzinnego

12. Beżenność, bezdzietność a rodzina (single i dinksy, powody bezdzietności i jej społeczne skutki)

13. Trwałość małżeństwa i rodzinny dawniej i dziś (czynniki destabilizacji małżeństwa i rodziny, konsekwencje rozpadu rodziny. Rodziny zrekonstruowane i ich problemy)

14. Mediatyzacja rodziny i inne problemy współczesnych rodzin

15. Podsumowanie – kształty rodziny współczesnej

Metody i techniki kształcenia:

Wykład: Treści prezentowane na wykładzie są przekazywane w formie prezentacji multimedialnej w połączeniu z klasycznym wykładem tablicowym wzbogaconymi o pokazy odnoszące się do prezentowanych zagadnień.

Warunki i sposób zaliczenia poszczególnych form zajęć, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:

obecność na wykładzie, uczestnictwo w analizie przesłania filmu i omówionego przypadku

Zasady udziału w poszczególnych zajęciach, ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa:

Wykład:

– Obecność obowiązkowa: Nie

– Zasady udziału w zajęciach: Studenci uczestniczą w zajęciach poznając kolejne treści nauczania zgodnie z sylabusem przedmiotu. Studenci winni na bieżąco zadawać pytania i wyjaśniać wątpliwości. Rejestracja audiowizualna wykładu wymaga zgody prowadzącego.

Sposób obliczania oceny końcowej

Ocena końcowa opiera się na wyniku końcowego kolokwium. Obecność na wszystkich wykładach podnosi ocenę o pół stopnia.

Sposób i tryb wyrównywania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach:

Obecność na wykładach jest obowiązkowa. Przy dwóch lub więcej nieobecnościach student zobowiązany jest do zaliczenia opuszczonych zajęć podczas dyżuru lub otrzymuje większą liczbę pytań na kolokwium zaliczeniowym.

Wymagania wstępne i dodatkowe, z uwzględnieniem sekwencyjności modułów

Student powinien mieć zaliczony przedmiot Wstęp do Socjologii.

Zalecana literatura i pomoce naukowe

Szlendak, T. (2010) Socjologia rodziny, PWN,Warszawa.

Kocik, L.(2006) Rodzina w obliczu wartości i wzorów życia ponowoczesnego świata, Krakowska Szkoła Wyższa im. A.F. Modrzewskiego, Kraków

Słany K. (2002). Alternatywne formy życia małżeńsko-rodzinnego w ponowoczesnym świecie. Kraków. Zakład Wydawniczy NOMOS. Rozdz.I-III

Adamski F. (2002). Rodzina . Wymiar społeczno-kulturowy Cz.I i rozdz.VII, Kraków. Wyd. UJ

Słany K. (2007) Alternatywne formy życia małżeńsko-rodzinnego, w: Jedna Polska? Dawne i nowe

zróżnicowania społeczne, Kraków WAM PAN

Duch Krzysztozek D, (2007) Kto rządzi w rodzinie, Warszawa IFSiS PAN, rozdz.III i IV

Dyczewski L. (2003). Rodzina twórcą i przekazicielem kultury. Rozdz.II. Lublin. Towarzystwo Naukowe KUL

Doris Lessing, Piąte dziecko, Warszawa

Slany, K., Szczepaniak-Wiecha I. (2003), Bezdzielnosc – czy nowa wartosc we wspolczesnym swiecie?

W: K. Slany, I. Szczepaniak-Wiecha (red.) Systemy wartosci a procesy demograficzne, NOMOS, Krakow

Ratecka Anna, (2011), Niedokonczone egalitaryzacja o wladzy w polskich malzenstwach, w :. K. Slany, B. Kowalska, M. Slusarczyk , Kalejdoskop genderowt. W drodze do poznania plci spoleczno-kulturowej ,

Wyd. UJ, Krakow

Warzywoda-Kruszyńska W., Szukalski P.(2004). Rodzina w procesie przemian w: Rodzina w zmieniającym się społeczeństwie polskim. Wyd. Uniwersytetu Łódzkiego. Łódź , s.13-21

Key Trimberger, (2009) Nowa singielka, WAB, Warszawa, Wprowadzenie , rozdz.1, 6, 9

Olsen, B.M. Aarseth, Food and masculinity in dual-career couples, Journal of Gender vol. 17,nr 4 Studies

Weeks, J. 2004, The lesbian and gay family, in: The Blackwell Companion to the Sociology of Families, Blackwell Publishing Ltd.

Publikacje naukowe osób prowadzących zajęcia związane z tematyką modułu

Łucja Kaprańska, Marzena Mamak – Zdanecka, Agata Maksymowicz, "Starość niepokorna. O niektórych niestereotypowych rolach seniorów". Wyd. Naukowe AGH, Kraków 2018

Łucja Kaprańska, "Dom, praca, sieć. Portret własny młodych polskich rodzin w świetle blogów parentingowych i rodzinnych". W: Humanizacja Pracy 2018.

Informacje dodatkowe

Wykorzystywane będą oprócz literatury socjologicznej metody wizualne (film), wymagające od studentów twórczego, refleksyjnego i krytycznego myślenia na temat przemian rodziny, zmieniających się wzorów form i praktyk życia rodzinnego